

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

**Trasa wycieczki: zamek
Ogrodzieniec, pustynia błędowska,
Góra Chełm, Kromolowiec- Wrota
Jury**

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 6, stopień trudności:
łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Trasa idealna na pierwszy wypad na Jurę Krakowsko-Częstochowską, zawiera jej najciekawsze obiekty takie jak zamek Ogrodzieniec czy Pustynia Błędowska.

Pierwszym punktem jest ta ostatnia, zwana Polską Saharą, najpiękniejszy jej fragment znajduje się od strony Chechła, można też zobaczyć ją od strony dzielnicy Dąbrowy Górniczej- Błędowa i wybrać jeden ze szlaków np. na bagna błędowskie.

Kolejnym punktem jest rezerwat przyrody Góra Chełm. Z parkingu w Hutkach-Kankach prowadzi szlak na to wzniesienie, po drodze mijamy malownicze rozlewiska rzeki Centurii.

Kulminacyjnym elementem naszej wycieczki jest rodowe gniazdo Bonerów- zamek Ogrodzieniec. W jego pobliżu mieszczą się liczne punkty gastronomiczne, w sezonie letnim odbywają się liczne imprezy.

Potrzeby duchowe zaspokoimy w sanktuarium NMP Skałkowej, której kult sięga XVIII-wieku, obecny wizerunek pochodzi z zamkowej kaplicy, modlili się przy nim min. powstańcy styczniowi.

Podróż kończymy na Wzgórzu Kromołowiec położonym w pobliżu Niegowonic, stąd podziwiamy rozległy widok na wcześniej odwiedzone przez nas miejsca. Odпочyamy na znajdujących się przy parkingu ławeczkach. Możemy pokusić się o obserwację zachodu słońca.

Program wycieczki

Niegowonice Wzgórze Kromotowiec

Położone przy drodze wojewódzkiej nr 790 między Niegowonicami a Ogrodzieńcem, szczyty się kilkoma ostańcami. W jednym z nich możemy natknąć się na niewielką kapliczkę. Ze wzgórza roztacza się rozległy widok na Pustynię Błędowską. Przy parkingu znajdują się zadaszone ławeczki.

50°23'57"N 19°26'10"E | na mapie:A

Hutki-Kanki Rozlewisko Centurii

Rozlewisko rzeczki Centurii znajduje się po lewej stronie drogi asfaltowej prowadzącej do wsi Hutki-Kanki (woj. Śląskie, pow. Zawierciański, gm. Łazy). Do źródeł znajdujących się kilkaset metrów dalej można dotrzeć wąską i malowniczą ścieżką. Woda wypływa wprost ze zbocza, jest krystalicznie czysta i lodowata. Jej temperatura nie przekracza w lecie +12 st. C.

Źródła te wymieniane są już w kronice Jana Długosza, jako jedno ze źródeł Białej Przemszy! Rozlewisko jest bardzo malownicze, szczególnie jesienią, gdy kolorowe gałęzie drzew odbijają się w wodzie, a na powierzchni unoszą się opadłe liście. Rano ścielą się mgły i panuje cisza, którą mącą niekiedy baraszkujące w wodzie dzikie kaczki. Spiętrzone wody Centurii napędzały dawniej młyn wodny (pierwsze wzmianki z XIV w.), który zastąpiła po II wojnie światowej turbina. Jeszcze dzisiaj zdewastowany budynek motorowni stoi po prawej stronie drogi do Hutek.

50°24'49"N 19°29'05"E | na mapie:B

Hutki-Kanki Hutki-Kanki - rezerwat "Góra Chełm"

Rezerwat "Góra Chełm" utworzony został w 1957 roku dla

ochrony zbiorowiska flory lokalnej. Obejmuje on obszar 12 ha i stanowi część parku krajobrazowego Orlich Gniazd. Góra Chełm (461 m n.p.m) jest ostańcem jurajskim górującym wyraźnie nad okolicą. Od strony północnej porośnięta jest głównie buczyną górską, a od strony płd.-zach. - buczyną storczykową. Można tam spotkać ciekawe okazy chronionej flory górskiej, a w górnej partii wysokie skały wapienne. Przez rezerwat przebiega ciekawa ścieżka dydaktyczna oraz długodystansowy szlak turystyczny Tysiąclecia z Bytomią do Skarżyc.

50°24'26"N 19°29'59"E | na mapie:C

Chechło Pustynia Błędowska

Jak diabeł, łądołód i drwale pustynię stworzyli

Do powstania suchej pustyni piaszczystej niezbędne jest równoczesne zaistnienie kilku warunków przyrodniczych, m.in. trwały niedostatek opadów i wody w glebie oraz wysokie temperatury. Ogólnie mówiąc, klimat europejski ma cechy przeciwne, co jednak nie przeszkodziło utworzeniu się w Polsce "największej pustyni kontynentu". Obecnie najciekawsza jest legenda, jaka się z nią wiąże.

Pewnego dnia diabeł zezłościł się widząc, że olkucy górnicy coraz bardziej zapuszczają się w głąb ziemi w poszukiwaniu różnych kruszców, zbliżając się nieuchronnie do przedsionków otchłani piekielnych. Postanowił ukarać zuchwałych ludzi, zasypując złoża bałtyckim piaskiem. Gdy miał już wsypywać piach do otworów kopalni, nieopatrznie zahaczył niesionym przez siebie workiem o kościelną wieżę. Cała zawartość rozsypała się po okolicy, tworząc nieprzebyty obszar wydym.

Naukowe wyjaśnienie powstania "polskiej Sahary" jest bardziej skomplikowane, ale równie interesujące. Jej historia zaczęła się 2,3 mln lat temu, gdy na porożcinany wówczas głębokimi dolinami obszar "wkroczył" kilkakrotnie łądołód. Za każdym razem, gdy lód topniał, pozostawiał tu coraz większe pokłady piasków i żwirów, które ostatecznie spowodowały zupełne zrównanie terenu. Przez wiele wieków pod względem geologicznym nie działo się tu nic

istotnego, aż do momentu, gdy 10 tys. lat temu, w wyniku znacznego ocieplenia klimatu, na jałowej ziemi zaczęły wyrastać pierwsze rośliny. Po kilkunastu stuleciach region porastał już bór sosnowy, ale dynamiczny rozwój górnictwa i hutnictwa w Olkuszu spowodował całkowite wycięcie drzew.

W bardzo krótkim czasie огоłocone z wszelkiej roślinności obszary zaczęły ponownie przypominać pustynię, a wywiewany z nich piasek zasypywał okoliczne pola. Pod koniec XIX w. na powierzchni prawie 100 km² tworzyły się wydmy, występowały nawet burze piaskowe, a ludzie doświadczali typowo pustynnych zjawisk, takich jak fatamorgany i miraż! Wtedy to wybitny polski geograf Wacław Nałkowski, ojciec znanej pisarki Zofii, utworzył literacką nazwę "Pustynia Błędowska".

W XX w. polska pustynia była bardzo różnie wykorzystywana - służyła za plan filmu Faraon, była miejscem ćwiczeń słynnego oddziału Afrika Korps i NATO oraz dostarczała piasków do pobliskich kopalń Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W połowie ubiegłego wieku większą część terenu zaoiono i posadzono drzewa iglaste.

Obecnie jedynie 10 km² nie porastają lasy, a kilka lat temu z map fizycznogeograficznych oficjalnie usunięto nazwę Pustynia Błędowska! W dalszym ciągu pozostaje ona wielką atrakcją turystyczną i interesującym elementem krajobrazu, gdzie miłośnicy jazdy jeepem, wypraw konnych czy rowerowych mogą przeżyć małe safari.

50°21'14"N 19°30'58"E | na mapie:D

Podzamcze Zamek Ogrodzieniec zwany "Wilczą Szczęką"

Jest najpiękniejszym i największym zamkiem Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Zabytkowe ruiny są jednym z świetniejszych pomników wielkiej przeszłości Rzeczypospolitej.

Gród wykorzystujący naturalne walory obronne formacji skalnej istniał tutaj już co najmniej w XIII w., bowiem w 1241 r. został zdobyty przez Tatarów. W drugiej połowie XIV w. stanął na jego miejscu murowany zamek. W

następnych latach był sukcesywnie powiększany. Najbardziej przysłużył się Ogrodzieńcowi Seweryn Boner - człowiek niezwykle bogaty i wpływowy: królewski bankier, burgrabia krakowski, kasztelan biecki i sądecki, starosta ojcowski, czchowski i rabsztyński, żupnik krakowski. Budowla stała się wówczas także wspaniałą renesansową rezydencją finansisty, w którego kieszeni często "siedzieli" król polski i cesarz niemiecki. Ogrodzieniec pod względem okazałości i przepychu był porównywany z królewskim Wawelem. Dzieło ojca kontynuował Stanisław Boner, a w połowie XVII w. prace na zamku prowadził także Andrzej Firlej, kasztelan lubelski. Ostatnim, który wpłynął na kształt warowni był kasztelan krakowski Stanisław Warszycki - człowiek tak bogaty, że nawet posądzony o konszachy z diabłem. Ponoć do dziś strzeże wielkiego skarbu ukrytego w podziemiach, pojawiając się w księżycowe noce pod postacią złego ducha - czarnego psa ciągnącego 3-metrowy łańcuch.

Dostojne ruiny można zwiedzać przez cały rok (w godz. 9.00-20.00 latem, do 15.00 zimą). W trakcie spaceru warto zobaczyć muzeum zamkowe i salę tortur w Katowni Warszyckiego. Warto także wstąpić do Karczmy Rycerskiej. Dla osób żądnych mocnych wrażeń są organizowane "Wieczory z duchami", czyli nocne zwiedzanie zamku zamieszkanego przez duchy i upiory.

Od lat odbywają się tutaj Międzynarodowe Festiwale Studenckich Zespołów Folklorystycznych. Pod koniec maja Ogrodzieniec gości uczestników Najazdu Barbarzyńców, festiwalu prezentującego kultury wczesnośredniowiecznych Słowian i Wikingów. Na przełomie lipca i sierpnia toczą boje uczestnicy Turniejów Rycerskich, a w pierwszej połowie września odbywa się impreza o nazwie Szwedzi na Zamku. W niedziele i święta w okresie letnim zwiedzanie uatrakcyjniają pokazy walk rycerzy.

Z całą pewnością ruiny ogrodzienieckiego zamku stanowią obecnie jedną z najważniejszych atrakcji turystycznych na szlaku Orlich Gniazd.

www.zamek-ogrodzieniec.pl

50°27'11"N 19°33'07"E | na mapie:E

Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.
Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
piątek 20 lipca 2018 18:35:02

Podzamcze

Sanktuarium Matki Bożej Skałkowej

Kult Matki Bożej Skałkowej rozpoczął się w tym miejscu już w 1818 r. Wedle legendy 14 października 1818 r. jednemu z mieszkańców Podzamcza ukazał się na skałce wizerunek Matki Bożej. Wtedy to na skałce umieszczono obraz Najświętszej Maryi Dziewicy przy którym mieszkańcy codziennie wchodząc po drabinie zapalali światło. W miejscu tym było kiedyś źródło, do którego przychodzili obmywać się chorzy ludzie, gdyż miało ono leczniczą moc.

W latach pięćdziesiątych mieszkańcy Podzamcza zbudowali na skałce niedużą kaplicę ze skalniaków i z lekkiej stalowej konstrukcji. W marcu 2000 r. została ona rozebrana, by na jej miejsce postawić większą i piękniejszą kaplicę z zakrystią. Nowa kaplica wraz z figurą Matki Bożej została uroczystie poświęcona 12 czerwca 2000 r. (ania777)

50°27'25"N 19°33'19"E | na mapie:F

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): kaja, kaja, blackrosa, fot. D. Zaród, WWAT

Trasa dodana przez: auste

Przewodnik wygenerowany w serwisie
www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone.